7/1261

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/01-3342

05 / 11 /2003

KONU : 7/1261-3207 esas sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :14.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1261-3207/12139 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen 7/1261-3207/12139 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 31.10.2003 tarih ve BDDK.2003.01.KİK.1-12687 sayılı yazısı ile Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı'nın 31.10.2003 tarih ve KÖB/385-14353 sayılı yazısı ve ekleri ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 06.08.2003 tarih ve 12687 sayılı yazısı (5 sayfa)
EK-2: SPK Başkanlığı'nın 31.10.2003 tarih ve 14353 sayılı yazısı ve eki (19 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/1261

SÜRELİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2003.01.KİK.1-12687 **31 EKİM 2003**

KONU : Soru önergeleri

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 14.10.2003 tarih ve B.02.0.001/(01)3165 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in yazılı olarak cevaplandırılması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 7/1261-3207 sayılı soru önergesinde yer alan hususlardan Kurumumuzu ilgilendirenlere ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

1-2-3) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Kurum) bir bankanın; anılan maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığını, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan bulunmadığını ya da mali bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğunu, yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini, bu madde hükümlerinin uygulanmasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca (Kurul) belirlenecek değerleme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığını, faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz ettiğini tespit ettiği takdirde Kurul en az beş üyesinin aynı yönde oyuyla alınan kararla temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetimini Fona devretmeye...yetkili..." olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, anılan Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Ulusalbank T.A.Ş., Milli Aydın Bankası T.A.Ş., Demirbank T.A.Ş., Sitebank A.Ş. ve Yaşarbank A.Ş.'nin hisselerinin tamamı, yönetim ve denetimleri Fona devredilmiştir.

Diğer taraftan, anılan Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan bankaların mali bünyelerindeki zayıflama ve bunun sonucunda gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin hükümlerin yanı sıra, anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında "Kurum bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıkları veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkili..." olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, anılan Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen hususların birlikte gerçekleşmesi sonucunda, Etibank A.Ş., Yurtbank A.Ş., Bayındırbank A.Ş., Bank Kapital T.A.Ş., EGS Bank

Atatürk Bulvarı No:191 Kavaklıdere 06680 ANKARA Tel: (312) 455 69 25 Faks: (312) 424 08 73
İnternet adresi: www.bddk.org.tr

A.Ş., Sümerbank A.Ş., Egebank A.Ş., İktisat Bankası T.A.Ş., Toprakbank A.Ş., Esbank T.A.Ş., Kentbank A.Ş. ve Pamukbank T.A.Ş.'nin hisselerinin tamamı, yönetim ve denetimleri Fona devredilmiştir. (Türk Ticaret Bankası A.Ş., Bank Ekspres A.Ş. ve İnterbank A.Ş. mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca Fona intikal etmiştir.)

Anılan Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Fona devredilen bankaların doğrudan ve dolaylı hakim ortaklarını gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

Banka Adı:	**Doğrudan ve Dolaylı Hakim Ortaklar:**
Sümerbank A.Ş.	Hayyam GARİPOĞLU, Kasım GARİPOĞLU, Handan GÜLEÇ, İpeks İpl. Teks. San. A.Ş., Akmaya San. A.Ş., Amasya Teks. San. A.Ş., Toros Biracılık A.Ş.
Yurtbank A.Ş.	Balkaner Tur. İnş. Dan. Tic. A.Ş., Derby Lastik Fab. A.Ş., Üçem Taah. Tic. San. Yat. Konsor. A.Ş., Ada İnş. San. ve Tic. A.Ş., Ali Avni BALKANER, Muzaffer Hakan BALKANER, Fatma Pelin BALKANER
Egebank A.Ş.	Yahya Murat DEMİREL, Otomob. Ve Tic. A.Ş., Üniv. Yat. Hold. A.Ş., Md Hold. A.Ş., Erdem Dış Tic. A.Ş., Era Finans Fact. A.Ş., Ege Finans Hold. A.Ş.
Esbank T.A.Ş.	M. Yavuz ZEYTİNOĞLU, Zeliha ZEYTİNOĞLU, Zeytinoğlu Hold. A.Ş., Eston A.Ş., Petsa A.Ş., Entil A.Ş., Estrans A.Ş., Tektar A.Ş., Bimhol A.Ş.
Etibank A.Ş.	Dinç BİLGİN, Önay Şevket BİLGİN, Güler BİLGİN, Medya Hold. A.Ş., Medya Sabah Hold. A.Ş., Bilgin Hold. A.Ş., Zafer MUTLU
Bank Kapital T.A.Ş.	Mahmut CEYLAN, Ceylan İnş. Taah. İth. İhr. Ltd. Şti., Ceylan Hold. A.Ş.
İktisat Bankası T.A.Ş.	Avrupa ve Amerika Hold. A.Ş., Erol AKSOY, İnci AKSOY, Stavriniya Melek AKSOY, Eda Deniz AKSOY, Kerim Kaya AKSOY
EGS Bank A.Ş.	EGS Hold. A.Ş.
Kentbank A.Ş.	Süzer Hold. A.Ş., Mustafa SÜZER
Bayındırbank A.Ş.	Bayındır İnş. A.Ş., Bayındır Hold. A.Ş.
Toprakbank A.Ş.	Toprak Sen. Ve Tur. İşl. San. ve Tic. A.Ş., Toprak Kağıt San. A.Ş.,Topr. Seramik ve İnş. Malz. Paz. Ve Tic. A.Ş., Toprak İnş. Tic. San. A.Ş., Toprak Seramik Gıda A.Ş., Halis TOPRAK, Ahmet TOPRAK, Mehmet TOPRAK
Pamukbank T.A.Ş.	Avor İnş. A.Ş., Çukurova Hold. A.Ş., End. Hold. A.Ş., Sınai ve Mali Yat. A.Ş., Çukuro. İth. ve İhr. A.Ş., Genel Den. A.Ş., Karamko A.Ş., M. Emin KARAMEHMET

4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (b) bendinin (ba) alt bendi uyarınca, Fon anılan Kanunun aynı maddesinin (4) numaralı fıkrası hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın, bu fıkrada belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın, vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ... istemeye, (bb) alt bendi hükümleri uyarınca yönetim ve denetimi doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine veya velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mali hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye; (bc) alt bendi hükümleri uyarınca ise, yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ve ilgililerin yurt dışında çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların

menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye yetkilidir.

Bu çerçevede, anılan Kanunun 14üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkraları hükümleri uyarınca Fona devredilen bankaların hakim ortaklarının kendi lehlerine kullandıkları banka kaynaklarının veya bu suretle uğranılan zararın Kanunda belirtilen süreler içerisinde iade-tazmin edilmesi istenmiş, verilen süreler içerisinde iade-tazmin edilmemesi üzerine, 4389 sayılı Bankalar Kanununda 4672 sayılı Kanun ile yapılan değişikliğe kadar ilgililer hakkında yasal süreler içinde iade-tazmin davaları açılmış, 4672 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra ise doğrudan 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli yasal işlemler kanuni süresi içinde başlatılmıştır.

Bu çerçevede, 4672 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 29.05.2001 tarihine kadar (mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununa istinaden Fona intikal eden bankalar dışında) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Fona devrolan bankalara ilişkin olarak iade-tazmin davaları yasal süresi içinde açılarak gerekli tüm yasal işlemler gerçekleştirilmiştir. 4672 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda Fona devredilen bankalara ilişkin 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca işlem yapma yetkisi Fona tanınmış olup, 4389 sayılı Bankalar Kanununda 4672 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan "Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının veya yöneticilerinin banka kaynaklarını ve varlıklarını kullanmak suretiyle veya başkaca dolanlı işlemlerle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, ma/-l her türlü hak ve alacakların temininde kullanılan banka kaynakları ve varlıkları nedeniyle doğan alacağın Fon alacağı sayılacağı ve bu alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanacağı..." hükümleri doğrultusunda, anılan Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden 15.03.2001 tarihinde Fona devrolan İktisat Bankası T.A.Ş. ve akabinde devrolan EGS Bank A.Ş., Bayındırbank A.Ş., Kentbank A.Ş. ve Toprakbank A.Ş.'nin yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ve lehlerine kullandıkları Banka kaynaklarını iade ve tazmin talebine rağmen ödemeyen Banka eski ortakları hakkında 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli yasal işlemler 4389 sayılı Bankalar Kanununda belirtilen yasal süreler içerisinde başlatılmıştır. Fon tarafından 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Fona devredilen bankaların hakim ortakları aleyhine açılan davalar ve yasal takip süreçleri esnasında ilgili mahkemelerden yurtdışına çıkışlarının yasaklanması dahil gerekli tüm tedbirlerin alınması istenmekte, ilgili mahkemelerin kararları sonucunda söz konusu tedbirler ve/veya yurtdışına çıkış yasakları kaldırılabilmekte, ancak yine Fon tarafından söz konusu kararlara itiraz edilmektedir.

Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca hisse senetleri ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden bankaların hakim ortaklarından olan alacaklar için de 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip işlemleri de ayrıca başlatılmıştır.

Diğer taraftan, 31.01.2002 tarih ve 24657 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4743 sayılı "Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" hükümleri uyarınca 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Fona devrolan Bank Kapital T.A.Ş.,

Bayındırbank A.Ş. ve Pamukbank T.A.Ş. hakim ortakları ile Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmeleri imzalanmıştır. Yapılan protokoller uyarınca, protokollerin yürürlükte olduğu süre içerisinde, alınan tedbirlerin ve yurtdışına çıkış yasaklarının kaldırılması hususları ise 4389 sayılı Bankalar Kanununda verilen yetkiler çerçevesinde ayrıca değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında; bir bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam eden memurlarının kanuna aykırı karar ve işlemleriyle bankanın iflasına neden olduklarının tespiti halinde, bankaya verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidileceği, Kurul kararına istinaden ve Fonun talebi üzerine şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebileceği, bu karar ve işlemler bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hükmün uygulanacağı, (2) numaralı fıkrasında bu maddenin, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrolunan bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanacağı, (3) numaralı fıkrasında; 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesi ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümlerin bu maddede de kıyasen uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, hisseleri ile birlikte yönetim ve denetimi Fona devredilen bankaların, Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından düzenlenen Raporlar ile kanuna aykırı karar ve işlemleri tespit edilen 4389 sayılı Bankalar Kanununun 17 nci maddesinde sayılan eski yöneticileri hakkında, ilgili raporlar Fona intikal ettikçe şahsi iflas davaları açılmakta, mal beyannamesi talep edilmekte, malvarlıkları üzerine her türlü muhafaza tedbirinin alınması ve yurtdışına çıkışlarının yasaklanması amacıyla ilgili mahkemelere başvurulmaktadır.

Bu kapsamda, 30.11.2001 tarihinde Fona devredilen Toprakbank A.Ş.'nin, yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarından aynı tarihte Fon tarafından mal beyannameleri talep edilmiş, malvarlıkları üzerine ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurtdışına çıkmasını yasaklama dahil zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınması ilgili mahkemeden talep edilmiştir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetim Kurulunun 06.05.2002 tarih ve 303 sayılı Kararıyla, anılan Bankanın, Fona devirden önce yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının, Bankalar Yeminli Murakıplarınca düzenlenen 11.03.2002 tarih, R-6, 5, 4 sayılı Rapora göre kullandıkları belirlenen Banka kaynağını 10 gün içerisinde iade veya tazmin etmesi talep edilmiş, söz konusu talebe olumlu cevap verilmemesi üzerine yine anılan Kurulun 22.05.2002 tarih ve 333 sayılı Kararı ile Toprakbank A.Ş.'nin yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ve kendi lehlerine kullandıkları tespit edilen banka kaynaklarını iade veya tazmin talebine rağmen ödemeyen Toprak Kağıt San. A.Ş., Toprak Seniteri ve Turizm İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş., Toprak Seramik ve İnşaat Malzemeleri Paz. ve Tic. A.Ş., Toprak İnşaat Tic. ve San. A.Ş., Toprak Seramik ve Gıda A.Ş., Halis TOPRAK, Ahmet TOPRAK ve Mehmet TOPRAK hakkında 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ihtiyati haciz dahil gerekli tüm yasal işlemler yasal süresi içerisinde Fon tarafından başlatılmıştır.

7/1261

Diğer taraftan, Bankalar Yeminli Murakıplarınca düzenlenen Raporlarda kanuna aykırı karar ve işlemleri tespit edilen ve söz konusu karar ve işlemlerden dolayı sorumlu oldukları belirtilen Toprakbank A.Ş. yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzası bankayı ilzam eden memurlarından 18'i hakkında ilgili raporların Fona intikalini müteakip 4389 sayılı Bankalar Kanununun 17 nci maddesi hükümleri uyarınca şahsi iflas davaları açılmış ve gerekli yasal tedbirler alınmıştır.

Bilgilerini arz ederim.

R. Engin AKÇAKOCA
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	03.11.2003
Sayı	3361

7/1261

Başbakanlık
Sermaye Piyasası Kurulu

SAYI :KÖB/ 385- 14353

KONU :

ANKARA

31/10/2003

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER)

İlgi: 14.10.2003 tarih ve B.02.0.001/01.3165 sayılı yazınız

İlgi yazınız ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği'nin 14.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1261-3207/12139 sayılı yazısı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sn. Emin ŞİRİN tarafından verilen soru önergesi Kurulumuza gönderilmiştir. Soru önergesinin 4. maddesinde yer alan ve Kurulumuzu ilgilendiren İmar Bankası T.A.Ş.'ne ilişkin görüşümüz aşağıda sunulmaktadır.

I- BDDK tarafından Bankanın bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılmıştır

04.07.2003 tarih ve 25158 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun (BDDK) 3.7.2003 tarih ve 1085 sayılı kararı ile, yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremeyen, alınması istenen tedbirleri almayan, faaliyetine devamı mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz eden Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'nin (Banka/İmar Bankası) bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasına, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uyarınca karar verilmiştir.

II- Bankanın herhangi bir sermaye piyasası faaliyetinde bulunma yetkisi yoktur

Kurulumuzun 4.1.1985 tarihli toplantısında alınan karar ile Bankaya "Borsa Üyelik Belgesi" verilmiştir.

Bankanın Borsa işlemlerinin gereken özen içinde yürütülüp yürütülmediği, hesap kayıt ve belgelerinin düzenli tutulup tutulmadığı ve konusu suç teşkil edecek fiillerinin bulunup bulunmadığı hususlarında yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 11.9.1990

tarih ve I-8/38-7 sayılı denetleme raporunda; Bankanın İMKB eski temsilcisi Erol ULUDOĞAN'ın yaptığı usulsüzlüklerin ortaya çıktığı 31.10.1989 tarihinden itibaren İMKB'deki hisse senedi aracılık faaliyetlerini bütünü ile durdurduğu, borsa temsilcilerini geri çağırdığı ve borsadaki bürosunu kapattığı, Bankanın aracılık faaliyetinde bulunabilmek için Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmeliğin 14. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendinde yer alan "....Bu birim için yeterli mekan, donanım ve personelin sağlanmış, aracılık işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkabilecek rizikolara karşı gerekli önlemlerin alınmış ve sağlıklı bir muhasebe, kayıt ve belge düzeninin kurulmuş olması," şartlarını yitirdiği tespitlerine yer verilmiştir.

Konuyu görüşen Kurul Karar Organı, 25.10.1990 tarihli toplantısında Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14. maddesinde sayılan şartları yitirdiği saptanan İmar Bankasının aracılık faaliyetlerinin durdurulmasına ve Borsa üyelik belgesinin iptal edilmesine karar vermiştir (EK.1). Bu husus 22.11.1990 tarih ve DEDA-10/1178-5229 sayılı yazımız (EK.2) ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na, 16.11.1990 tarih ve DEDA-10/1128-5103 sayılı yazımız (EK.3) ile Bankaya ve 16.11.1990 tarih ve DEDA-10/1127-5102 sayılı yazımız (EK.4) ile İMKB Başkanlığına bildirilmiştir.

Banka tarafından, Borsa üyeliğinin iptali ve aracılık faaliyetinin durdurulmasına ilişkin 16.11.1990 tarih ve DEDA-10/1128-5103 sayılı Kurul işleminin iptali istemiyle Kurulumuz aleyhine açılan dava sonucunda; ilk olarak Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından 3.10.1991 tarih ve E.91/144, K.91/1584 sayılı karar ile davanın kabulune karar verilmiş, ancak anılan karar, Danıştay 10. Dairesinin 22.2.1994 tarih ve E.1992/2567 ve 94/748 sayılı kararı ile bozulmuştur. Dosya tekrar ilk derece mahkemesi tarafından incelenmiş olup, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce davanın reddi yolunda verilen 6.10.1995 tarih ve E.1995/1274, K.1995/1313 sayılı kararının davacı Banka tarafından temyiz edilmesi üzerine Danıştay 10. Dairesince verilen E.1996/232, K.1996/7976 sayılı ve 28.11.1996 tarihli karar ile temyiz isteminin reddine ve Ankara 2. İdare Mahkemesince alınan kararın onanmasına hükmedilmiştir. Davacı Banka tarafından Danıştay 10. Dairesi nezdinde, Dairenin anılan kararının düzeltilmesine ilişkin yapılan talep ise, Yüksek Mahkeme'nin 18.9.1997 tarihli kararı ile reddedilmiştir.

İmar Bankasının repo ve ters repo yetki belgesi alma müracaatı ise, Menkul Kıymetlerin Geri Alma ve Satma Taahhüdü İle Alım Satımı Hakkındaki Seri:V, No:7 Tebliğinin 4. maddesinde belirtilen ön şarta sahip olmaması nedeniyle işleme

alınmayarak, Kurulumuzun 5.11.1992 tarihli toplantısında reddedilmiştir (EK.5). Alınan karar 18.11.1992 tarih ve İDİD/2153 sayılı yazımız ile Bankaya bildirilmiştir (EK.6).

Sonuç olarak, İmar Bankasının 25.10.1990 tarihinden itibaren Kurulumuzun yetki ve izni dahilinde herhangi bir sermaye piyasası faaliyetinde bulunma yetkisi bulunmamaktadır.

Sermaye piyasası faaliyetinde bulunma yetkisini haiz kuruluşlar Sermaye Piyasası Kurulu ve İMKB'nin web sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmakta olup, İmar Bankasının herhangi bir sermaye piyasası faaliyetinde bulunma yetkisinin olmadığı söz konusu web sayfasındaki yetkili kurumlara ilişkin listelerin incelenmesi ile anlaşılabilmektedir. Öte yandan, 27.12.1985 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sermaye Piyasası Kurulu'nun 4 nolu Sirkülerinin 3 üncü maddesi uyarınca, menkul kıymet alım satımı ile uğraşan aracı kurumlar ve bankaların işlem esasları ve tasarruf sahiplerinin dikkat etmeleri gereken hususların yer aldığı "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Tasarruf Sahiplerine (1) numaralı duyurusu"nu, buna ek olarak bütün borsa üyeleri Borsada işlem yapmaya yetkili kuruluşların ve işlem esaslarının yer aldığı "Sermaye Piyasası Kurulunun Tasarruf Sahiplerine (2) Numaralı Duyurusu"nu bu faaliyetlerin yürütüldüğü merkez, şube ve bürolarda görülebilir yerlere asmaları zorunlu kılınmıştır. Bunun yanında Kurulumuzun Seri:V, No:46 sayılı "Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği"nin 27. maddesinin (a) bendinde, acentanın anılan Tebliğ uyarınca acenta sıfatıyla yürütebileceği faaliyetler ile banka sıfatıyla yetkili olduğu sermaye piyasası faaliyetlerini gösterir metni iş yerinde müşterilerin kolayca görebileceği bir yere asmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Anılan düzenlemelerin amacı, ilgili kurumların sermaye piyasası işlemlerine ilişkin olarak yetkili olup olmadıklarının yatırımcılar tarafından işlem yapılmadan önce görülebilmesini temin etmek ve yatırımcıların yetki belgesi olmayan kurumlar aracılığı ile işlem yapmalarını engellemektir. Aynı şekilde yatırımcıların yanısıra, ilgili Bankayı denetleme yetkisini haiz BDDK görevlilerinin de, söz konusu Bankanın yaptığı işlemlerin yetkili olup olmadığını, yukarıda anılan belgelerin varlığını araştırarak kolayca anlamaları mümkündür.

III- Kamu menkul kıymetlerinin ihraç ve satışı Hazine, operasyonel işlemleri ise TCMB tarafından yürütülmektedir

Kamu menkul kıymetleri Hazine tarafından ihraç edilmekte olup, ihraç edilen kamu menkul kıymetlerinin alıcılara aktarılması ve bedellerinin tahsili gibi operasyonel işlemler

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Elektronik Fon Transferi (EFT) ve Elektronik Menkul Kıymet Transferi (EMKT) sistemleri kullanılarak yürütülmektedir. TCMB'nin bu sistemleri bankalara hizmet vermekte olup, aracı kurumlar ise Takasbank aracılığıyla ihalelere katılabilmektedir.

Bankaların müşterilerine kendi portföylerinden sattıkları ya da başka bankalardan müşterileri için satın aldıkları kamu menkul kıymetleri bankaya ait menkul kıymetlerle birlikte TCMB nezdindeki depo hesaplarında kayden saklanmakta/izlenmektedir. Bankaların müşterileri ile yaptıkları repo işlemlerine konu menkul kıymetler ise, yine TCMB nezdinde toplu olarak ayrı bir depo hesabında izlenmektedir.

TCMB nezdindeki depo hesaplarında müşteri bilgisi detayı bulunmamaktadır. İlgili Bankanın, karşılıksız kamu menkul kıymeti satıp satmadığı ya da müşteriye ait kamu menkul kıymetleri üzerinde izinsiz işlem yapıp yapmadığı, ancak TCMB nezdindeki depo hesapları ile ilgili Banka kayıtlarının karşılıklı incelenmesi ve ilgili Bankanın denetimi ile mümkün olmaktadır.

Kurulumuzun Seri:V, No:7 sayılı "Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliği"nde değişiklik yapılması hakkındaki 5 Nisan 1994 tarih, 21896 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri: V, No:14 Sayılı Tebliğ ile Kurulumuzdan yetki belgesi almış yetkili kuruluşlar (banka ve aracı kurumlar) tarafından yapılan repo ve ters repo işlemlerine konu olan menkul kıymetlerin TCMB tarafından yapılacak düzenlemelere uygun olarak depo edilmesi ve işlem limitlerinin TCMB'nca belirlenmesi ile takas ve saklama işlemlerinin hesaben sonuçlandırılması öngörülmüştür.

TCMB tarafından son olarak 03.08.1998 tarihinde yayımlanan genelgeye göre repo ve ters repo işlemlerine konu menkul kıymetlerin TCMB veya Takasbank nezdinde depo edilmesi zorunludur.

Ayrıca saklamaya ilişkin yükümlülüklerin yanı sıra bankalarca İMKB dışında gerçekleştirilen repo ve ters repo işlemleri ile bankaların daha önceki günlerde yaptıkları işlemlerden vadesi bozulanların, işlemin yapıldığı günü takip eden ilk iş günü en geç saat 09.00'a kadar Elektronik Veri Aktarım Sistemi (EVAS-II) aracılığıyla TCMB'na bildirimi zorunludur.

Öte yandan söz konusu TCMB genelgesinin 4. maddesinde TCMB müfettişlerine tanınan yetki çerçevesinde söz konusu Bankanın denetlenmesi mümkündür. Bu

bağlamda, ilgili Bankanın yetki belgesinin olmadığının da, TCMB müfettişlerince saptanması mümkündür.

Fiktif ya da yetkili otoriteden izin almaksızın yapılan menkul kıymet işlemlerinin engellenebilmesi için saklamanın müşteri ismine yapılması büyük önem taşımaktadır. Hisse senetlerinde 1999 yılında uygulamaya başlanan "Müşteri İsmine Saklama ve İzleme Sistemi" ile gerek yatırımcıların gerekse Kurulumuzun hisse senetleri hareketlerini müşteri bazında izlemesi imkanı bulunmaktadır. Kamu menkul kıymetlerinin ihracında ve saklanmasında yetkili makamlar yukarıda da vurgulandığı gibi Hazine Müsteşarlığı ve TCMB'dir. Hisse senetlerinde uygulanan güvenli bir yöntem olan müşteri ismine saklamanın ve izlemenin devlet iç borçlanma senetlerinde de uygulanabilmesi için saklama hesaplarında müşteri detayına yer verilmesi amacıyla hazırlanan bir öneri, Kurulumuz, TCMB ve Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin de katıldığı ve Mayıs 2002'de yapılan bir toplantıda Kurulumuzca gündeme getirilmiştir. Toplantıda TCMB yetkilileri tarafından sistemin uygulanması halinde TCMB ve Takasbank ilişkilerinin nasıl yapılandırılacağı, TCMB'nin toptan bankacılık anlayışına dayalı olarak çalıştığı ve bankaların müşteri bazında izlenmesinin söz konusu olmadığı, sistemin kurulum maliyeti nedeniyle piyasaya ek bir maliyet getireceği, bazı müşterilerin kendilerine ait menkul kıymet bilgilerinin başkaalrı tarafından bilinmesini istemeyebileceği ifade edilmiştir. Hazine Müsteşarlığı yetkilileri ise sistemin maliyetinin önem taşıdığını, çünkü yüksek maliyetlerin Hazinenin borçlanma maliyetlerini de artıracağı dile getirilmiş ve olumsuz görüş bildirilmiştir.

Son gelişmelerden sonra, 13.8.2003 tarihinde yine Kurulumuz öncülüğünde Hazine Müsteşarlığında yapılan toplantıda, Kurulumuzca 2002 yılının mayıs ayında yapılan toplantıda gündeme getirilen devlet borçlanma senetlerinin müşteri bazında saklanması ve izlenmesi konusu tekrar görüşülmüş ve bu konuda Kurulumuz koordinatörlüğünde çalışmalara başlanılması kararlaştırılmıştır. Kurulumuz ve ilgili kurum ve sektör yetkililerinin katılımı ile 20.8.2003 tarihinde Kurulumuzda yapılan toplantıda uygulamanın yatırımcı güveninin artırılması ve piyasanın gelişmesi açısından yararlı olacağı hususu bu defa genel kabul görmüş, katılımcıların bir kısmı ise, önceden olduğu gibi DİBS'lerin müşteri bazında saklanması ve izlenmesinin yaratacağı maliyet konusunda bazı tereddütleri olduğunu ifade etmişlerdir. Toplantının ardından Kurulumuz

öncülüğünde, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile başlatılan çalışmalar devam etmektedir.

IV- Bankanın denetim ve gözetimi Bankalar Kanunu hükümlerine tabidir

Bankalar Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, Bankalar Kanunu ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi, bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, kar ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespit ve tahlili BDDK tarafından yapılmaktadır. Buna göre tüm bankalarla birlikte İmar Bankasının da her türlü uygulama, işlem ve faaliyetlerinin denetim yetkisi BDDK'ya ait bulunmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanununun 50'nci maddesinin (a) bendi hükmü uyarınca kendi menkul kıymetlerini halka arz eden bankalar ile sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan bankalar bunlarla sınırlı olarak Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi tutulmuşlardır. Aynı maddenin 4. fıkrasında ise bankalar ve sigorta şirketlerinin kuruluş, denetim, gözetim, muhasebe, mali tablo ve rapor standartları konularında kendi özel kanunlarındaki hükümlere tabi olduğu düzenlenmiştir. Bu çerçevede, gerekli yetki belgelerini Kuruldan alarak sermaye piyasası kurumu niteliğini kazanan bankalar, SPKn md. 50 ve 22.(f) hükmü uyarınca, salt bu işlemleriyle sınırlı olarak denetlenebilecektir. Ancak Kuruldan alınmış yetki belgesi bulunmayan, bu nedenle de sermaye piyasası kurumu niteliği taşımayan bir bankanın Kurul tarafından denetimi mümkün olmayıp, SPKn'a aykırı herhangi bir işlemi bulunup bulunmadığı, ancak kendi özel mevzuatlarına göre denetime yetkili makamların (Hazine Müsteşarlığı, TCMB ve BDDK) denetimi sonucunda tespit edilebilir. Sermaye Piyasası Kanununun 50'nci maddesi uyarınca kendi menkul kıymetlerini halka arz eden bankalar ile sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan bankalar bunlarla sınırlı olarak Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi tutulmuş olduklarından, sermaye piyasası kurumu niteliği taşımayan bankaların mevzuata aykırı herhangi bir işlemi olup olmadığı, ancak BDDK tarafından denetlenebilir.

Kanun koyucu, mali kuruluşlar ve bu bağlamda bankalarla ilgili olarak, bu kuruluşların asli faaliyetleri ile sermaye piyasası faaliyetlerini bir bütün olarak görmüş, özel muhasebe, gözetim ve denetim sistemlerinin bölüntülenmemesini teminen tek düzenleme ve denetim makamı sistemini tercih etmiş, bu bağlamda BDDK'nu bankalarla

ilgili gözetim ve denetim bakımından yetkili kılmıştır. Bu doğrultuda, SPKn md. 50 hükmünde, bankalara özgü kurallar konularak, bankalar, gözetim ve denetim bakımından diğer sermaye piyasası kurumları ve ortaklıklardan farklı bir bir rejime tabi tutulmuştur.

Bankalardaki denetim ve düzenlemede bütünlüğü esas alan bu rejim nedeniyle, Kurul Karar Organının 15.8.1996 tarihli kararı ile bankaların bankacılık ve Borsada hisse senedi aracılık işlemleri ayrıştırılmış, aracılık faaliyetlerini banka tüzel kişiliğinden ayrı olarak kuracakları aracı kurumlarla yürütmeleri öngörülmüş, daha sonra 4487 sayılı Kanunla SPKn da yapılan değişikliğe paralel olarak Kurulumuzun Seri:V, No:46 Tebliğinde de, bankaların bankacılık ve sermaye piyasası işlemlerini ayrıştırmaya yönelik hukuki düzenlemeler yapılmıştır.

Borsadaki hisse senedi işlemlerine aracılık dışında sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak isteyen bankalar bu faaliyetler için Kurulumuzdan yetki belgesi almakla yükümlüdürler. Bankaların faaliyetlerinin bir bütün halinde denetim ve gözetimi ise esas itibariyle BDDK'nın yetkisindedir. Bir başka ifadeyle kanun koyucu gözetim ve denetim bakımından bankalara ilişkin özel kanun hükümlerini saklı tutmuş olup, 1990 yılından itibaren sermaye piyasası kurumu niteliği taşımayan İmar Bankasının denetim ve gözetimi Bankalar Kanunu hükümlerine göre yetkili ve görevli makamlarca (Hazine Müsteşarlığı, TCMB ve BDDK) yürütülmektedir.

Sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin yetkisi bulunmayan İmar Bankası nezdinde denetimlerini sürdüren yukarıda belirtilen yetkili makamların, Bankanın izinsiz ve yetkisiz olarak sermaye piyasası işlemlerini yürüttüğünü tespit etmesi ya da şüphelenmesi halinde, sermaye piyasalarının yetkili otoritesi olan Kurulumuza bildirmesi gerekmektedir.

Öte yandan SPKn md. 22 (g) hükmünde Kurula sermaye piyasasını ilgilendiren yayın, duyuru ve reklamları izlemek ve ilgili kuruluşlara bildirimde bulunmak görevi verilmiştir. Bu maddenin işletilebilmesi için herşeyden önce söz konusu yayın ve ilanları yapan kişi, kurum ve kuruluşun Kurul denetim ve gözetimi altında olması gerekmektedir. İmar Bankası ise yetki belgesinin iptal edildiği ve sermaye piyasası kurumu niteliğini kaybettiği 25.10.1990 tarihinden beri Kurul gözetim ve denetiminde olmayıp, bankanın gözetim ve denetimi BDDK tarafından yapılmaktadır.

İzleme, gözetim ve denetim bir bütün olup, izlemede elde edilen veriler, belli konularda yoğunlaşılan ve süreklilik arz eden gözetim sürecinde değerlendirilmekte, gözetim ve inceleme sonucu ulaşılan veriler ışığında ise denetim yapılmaktadır. Denetim sonucunda elde edilen tespitler çerçevesinde ise yaptırım uygulanmakta ve gerekli hukuki yollara başvurulmaktadır.

Kurulun SPKn md. 22 (g) hükmündeki yetkisi, gözetim ve denetim yetkisine sahip olduğu kişi ve kurumlara ilişkindir. Kaldı ki, Maddede, izleme sonucunda ilgili kuruluşlara bildirim gerekli kılınmış olup, Banka, zaten 1994 yılından beri önce Hazine Müsteşarlığının daha sonra BDDK'nın yakın gözetim ve denetimi altındadır. Denetime yetkili makamlarca görevlendirilen temsilciler, Bankanın yönetim kurulunda yer almıştır. Bankaya, yetkili makamlar tarafından bankanın alacağı kararlara müdahale edebilen, Bankanın işlemlerini yakından takip edebilen ve hukuk dışı uygulamaları karar alma sürecinin başında engelleyebilmeleri amacıyla veto yetkisiyle donatılmış iki yönetim kurulu üyesi atanmıştır. Bankanın faaliyetleri ve gözetim sonuçları denetim makamı tarafından değerlendirilerek, Banka yönetimindeki temsilci sayısı bire indirilmiş, veto yetkisi kaldırılmıştır. Görüldüğü gibi Bankanın işlemleri Bankalar Kanununa göre yetkili makamlarca yıllardır anlık gözetim altında tutulmuştur. Öte yandan bankalar yeminli murakıplarının, maliye müfettişlerinin ve BDDK'yı temsilen Banka yönetiminde bulunan üyelerin, izinsiz bono satışına ilişkin olarak BDDK'ya ihbarda bulundukları basında çıkan haberlerde ifade edilmiştir. Bu çerçevede Kurulumuzun Bankaya ilişkin ilan ve reklamları takip etmediği ve durumu, zaten Bankanın yönetiminde veto yetkisiyle donatılmış temsilcileri bulunan ve Bankayı 9 yıldır denetim ve gözetim altında tutan yetkili makamlara bildirmediği iddiasının ileri sürülmesi mümkün değildir.

Banka, sermaye piyasası faaliyetine ilişkin olarak her hangi bir yetki belgesi olmadığı için Kurulumuzun izleme, gözetim ve denetim yetkisi alanında olmayıp, Bankanın usulsüz işlemleriyle ilgili hususların tespitinin banka nezdinde yapılacak bir denetimi gerektirdiği de açıktır. Nitekim bu husus, "İmar Bankası Tarihçesi ve Son Gelişmeler" başlığı altında BDDK web sitesinde yer alan bilgilerden de açıkça anlaşılmaktadır. Buna göre, Bankada işlemler kayıt dışı bırakılmış veya eksik beyan edilmiş ve gerçek mevduat rakamı kamu otoritelerinden gizlenmiştir. Bankanın bilgi-işlem sistemi Uzan Grubuna dahil olan ve Bankanın ortakları arasında yer alan Merkez Yatırım Ticaret A.Ş. tarafından sağlanmış ve kayıtlara ulaşım engellenmiştir. Sadece

2003 yılına ilişkin tespit yapılması mümkün olmuş, bu kayıtlardan fiili mevduat toplamı ile kamu otoritelerine bildirilen mevduat arasında farklılık olduğu, İmar Off Shoredan yurt içine dönüştürülen mevduat olduğu, izinsiz ve açığa devlet iç borçlanma senedi satışı yapıldığı, mevduat faizinden yapılan kesintilerin düşük beyan edildiği tespit edilmiştir. Şubelerde gerçekleştirilen tüm işlemlerin genel müdürlükteki ana belleğe (dolayısıyla Merkez Yatırım A.Ş.'ne) transfer edildiği, her şubenin ve genel olarak bankanın finansal tabloları, şubelerden transfer edilen verilerin yazılım programları aracılığı ile manipüle edilmesiyle türetildiği sadece bir kaç kişinin kullanım yetkisi olan GM04 adlı program kullanıldığı, verilerin manipüle edilmesinde iki program kullanıldığı, programlardan birisinin mevduat, ödenecek vergiler ve gider hesaplarını fiktif borç/alacak kayıtları vererek az göstermek için, diğerinin bono işlemlerini muavin kayıtlardan silmek için kullanılmakta olduğu, şubelere manipüle edilmiş veriler kullanılarak hazırlanan muavin defter, mizan, defteri kebir gibi yasal defter örnekleri gönderildiği tespitlerine yer verilmiştir. Devlet iç borçlanma senedi işlemlerine ilişkin olarak işlem hacmi, muavin kayıtları silmede kullanılan bir yazılım programları ile saklanmış, işlemlere ilişkin tüm fiş ve belgeler genel müdürlüğe gönderilmiş, şubelerde hiç bir fiş veya belge tutulmamıştır.

BDDK raporunda açıklanan bu usulsüzlüklerin, ancak Banka nezdinde yürütülecek ayrıntılı bir denetimle ve sürekli gözetimle ortaya çıkarılabileceği açıktır.

V- BDDK tespitleri üzerine yapılan işlemler

İmar Bankasının Hazine Bonosu/Devlet Tahvili satışına ilişkin olarak Kurulumuza denetim ve gözetime yetkili otoritelerden yahut herhangi bir şahıs, resmi kurum veya makamdan 25.10.1990 tarihinden sonra herhangi bir şikayet, bildirim veya talep ulaşmamıştır. Ancak, son dönemdeki gelişmeler ve BDDK'ca yapılan tespitlerin değerlendirilmesi sonucunda 27.8.2003 tarih ve XV-5/29-8; XV-8/30-11; XVI-4/21-9;XIX-3/1-1 saylı denetleme raporunda yer alan tespitleri değerlendiren Kurul Karar Organı, 29.8.2003 tarihli toplantısında; sorumlular hakkında, yetki belgesine sahip olmamasına karşın İmar Bankası tarafından 21.10.2002-3.7.2003 tarihleri arasında yatırımcılara kamu borçlanma senedi satışı yapılmasının SPKn'nun 30 ve 31. maddelerine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle SPKn. md. 47/A-4, yatırımcılar tarafından satın alınan kamu menkul kıymetlerinin zilyetliğinin İmar Bankası tarafından muhafaza edilmesi kaydıyla İmar Bankasında bırakılmasına, İmar Bankasının söz konusu menkul

7/1261

kıymetleri yatırımcı hesabında saklamakla yükümlü olmasına ve herhangi bir şekilde söz konusu menkul kıymetler üzerinde tasarruf yetkisi bulunmamasına rağmen İmar Bankası tarafından müşterilere satılan devlet tahvili ve hazine bonolarının en azından bir kısmının karşılığını oluşturan yaklaşık 98.6 trilyon TL tutarındaki devlet tahvili ve hazine bonolarının 18.6.2003-24.6.2003 tarihleri arasında Adabank A.Ş.'ne satılması ve satış bedelinin 29.105 milyar TL tutarındaki kısmının Adabank A.Ş.'ne olan borca mahsup edilmek suretiyle alınması, geri kalan tutarın ise İmar Bankasına EFT yoluyla gönderilmesi hususları gözönünde alındığında, İmar Bankasının söz konusu menkul kıymetler üzerinde yatırımcı rızası hilafına yetkisi olmaksızın malik gibi tasarruf etmesi nedeniyle TCK md. 508-510; karşılığı bulunmayan Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili satışı işlemleri gerçekleştirmeleri nedeniyle TCK md. 503-504 hükümleri çerçevesinde suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmiştir.

Anılan kurul kararı çerçevesinde sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulmuş olup, Karar 2003/42 sayılı Kurul haftalık bülteni ile kamuya duyurulmuştur.

Bilgilerinize arz olunur.

Dr. Doğan CANSIZLAR
Kurul Başkanı

Vr.31343

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	07.11.2003
Sayı	3342

Gündemin 17 nci sırasında yeralan; DEDA Başkanlığı'nın, Başkanlıkça 22.10.1990 tarihinde Kurul'a ...unulan, 22.10.1990 tarih ve 0202/1047 sayılı müzekkeresinde özetle;

ODÖKSAN OSMANELİ DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş. nezdinde yapılan denetleme sonucu düzenlenen denetleme ...orunda varılan sonuçlar ile bu sonuçlar hakkında Şirketin cevabi yazısında belirtilen hususlar özetlenmekte, ...r ikisinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda;

A) Elmor A.Ş.'ne verilecek komisyon oranının belirlendiği 6.1.1983 tarih ve 19 sayılı yönetim kurulu ...plantısında bu oran karar metninde daktilo yazısı ile "% 6" yazılmış iken, üzerinde tükenmez kalemle oynamak ...retiyle "% 8" olarak değiştirildiği, bu kararda imzası bulunan üç yönetim kurulu üyesinden murahhas aza ...met Kozan tarafından şikayete konu edilen ve Kurulumuz denetimiyle de tesbit edilerek tutanağa alınan husus ...kkında Şirketin cevap yazısında bir açıklama yer almadığı, ancak % 5 olan komisyon oranının % 8 olarak ...ygulanmasının ve buna göre anlaşma yapılmasının üç yönetim kurulu üyesinden ikisinin muvafakatı çerçevesinde ...rçekleştiği belirtilmektedir.

Bu açıklamadan, uygulama ile karar arasında farklılık yaratıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim uygula- ...ın (anlaşmanın) karara uygun olarak % 8 komisyon üzerinden yürütüldüğünden değil, % 5 olan (karar metninde ...u oranın daktilo ile % 6 biçiminde yazıldığı görülmektedir.) oranın, yazıda belirtilen nedenlerle (ürünün ...niliğinin pazarlama şirketine yolaçabileceği maliyet artışı v.b) % 8 olarak uygulandığından bahsedilmektedir. ...6 komisyon ödemeye ilişkin kararın, yeni bir yönetim kurulu kararı ile ya da karar üzerindeki rakamın ...unacak şekilde çizilip üzerine yeni rakamın yazılması ve uygun biçimde paraflanması biçiminde düzeltilmediği ...laşıldığından, söz konusu değişikliğin olağan bir değişiklik olarak kabul edilemeyeceği ve bu nedenle ...irketin açıklamasının (TCK'nun 345 inci maddesinde düzenlenen hususi evrakta sahtekarlık suçunu ortadan ...ldıracak bir gerekçe oluşturmadığı düşünülmekle beraber, Şirketteki yönetim çoğunluğunun bu düzeltmeleri her ...man yapabilecek durumda olması nedeniyle anılan hususun şekli bir aykırılıktan öte bir anlam taşımadığı ...nucuna varıldığı,

B) Ortaklığa bildirilen diğer hususlara ilişkin olarak ise Şirketin gerekli uyarılara uygun hareket ...eceğini beyan etmesi nedeniyle Kurulumuzca bu aşamada yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı,

C) Şikayetçinin dilekçesinde belirttiği şikayet konuları hakkında ise Denetim Raporu ve Karar ...ganının kararları çerçevesinde şikayetçiye ayrıca bilgi verileceği,

belirtilmekte olup,

Konunun Karar Organına takdimi talep edilmektedir.

Müzekkere ve eki rapor ile dosyasının incelenmesi sonucu yapılan görüşmede;

Suç unsuru oluşmadığı gözönünde tutularak Yönetimin önerilerinin kabulüne oybirliği ile karar ...rilmiştir.

Gündemin 18 inci sırasında yeralan; DEDA Başkanlığı'nın, Başkanlıkça 24.10.1990 tarihinde Kurul'a ...unulan, 24.10.1990 tarih ve 0202/1062 sayılı müzekkeresinde:

"Kurul Karar Organı'nın 31.5.1990 tarih ve 24/373 sayılı kararı uyarınca, T.İmar Bankası T.A.Ş.'nin ...rsa işlemlerinin gereken özen içinde yürütülüp yürütülmediği, hesap kayıt ve belgelerinin düzenli tutulup ...tulmadığı ve konusu suç teşkil edecek fiillerinin bulunup bulunmadığı hususlarında yapılan inceleme sonucu ...zenlenen 11.9.1990 tarih ve I-8/38-7 sayılı denetleme raporunda;

1) Banka'nın İMKB eski temsilcisi Erol Uludoğan'ın yaptığı usulsüzlüklerin ortaya çıktığı 31.10.1989 ...rihinden itibaren İMKB'deki hisse senedi aracılık faaliyetlerini bütünü ile durdurduğu, borsa temsilcilerini ...ri çağırdığı ve borsadaki bürosunu kapattığı,

2) Bankanın aracılık faaliyetinde bulunabilmek için Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendinde yer alan "... Bu birim için yeterli mekan, donanım ve personelin sağlanmış, aracılık işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkabilecek rizikolara karşı gerekli önlemlerin alınmış ve sağlıklı bir muhasebe, kayıt ve belge düzeninin kurulmuş olması," şartlarını yitirdiği,

tespit edilmiştir.

Bu tespitler ışığında, Bankanın aracılık faaliyetlerinin aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca Kurul'ca uygun görülecek bir süre durdurulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Konuya ilişkin olarak Dairemizce yapılan değerlendirmede;

a) Bankanın İMKB'deki faaliyetlerinin durdurulması, başka bir ifadeyle borsa üyeliğinin sona erdirilmesi amacıyla adı geçen Bankaya "Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik"in 7 nci maddesinin (b) bendi uyarınca verilen borsa üyelik izninin iptalinin,

b) Bankanın, tekrar aracılık faaliyetine başlayabilmek için BBB Verilmesine İLişkin Yönetmelik'in değişik 14 üncü maddesinde sayılan şartları yerine getirdiğini tevsik edici belgeler ile birlikte Kurul'a yapacağı başvuru ve bu başvurunun Kurul'ca kabul edilmesine kadar, adı geçen Bankanın aracılık faaliyetlerini Yönetmelik'in 14 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca durdurulmasının,

c) Söz konusu Banka hakkında yapılacak işlemler konusunda, ilgili Bakanlığın ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığının bilgilendirilmesinin,

uygun olacağı düşünülmektedir.

Konunun Karar Organına takdimini tensiplerine arz ederim."

Denilmekte olup, müzekkere ve eki rapor ile dosyasının incelenmesi sonucu yapılan görüşmede;

T. İmar Bankası A.Ş.'nin Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14 üncü maddesinde sayılan şartları yitirdiğinden aracılık faaliyetlerinin durdurulmasına ve İMKB üyelik belgesinin iptal edilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Gündemin 19 uncu sırasında yeralan; İMİD Başkanlığı'nın, Başkanlıkça 24.10.1990 tarihinde Kurul'a sunulan, 24.10.1990 tarih ve 1988 sayılı müzekkeresinde:

"Kurulumuz Karar Organının 13.19.1990 tarihinde yaptığı 42 nolu toplantısında alınan 685 sayılı karar ile; BHD'den mütalâa alınmak üzere incelemeye alınan, Emek İnşaat ve İşletme A.Ş.'nin, Hizmet Binası İnşaatını, sözleşme gereği uzatılması gereken süreden önce bitirdikleri iddiasıyla, erken bitirme primi talepleri, BHD'nin bu konuda verdiği 3.10.1990 gün ve 271 sayılı mütalâa ve Teknik Danışmanımız İnal SUNGUR'un verdiği 19 Ekim 1990 tarihli yazıları ışığı altında, İhale Komisyonumuzda tekrar görüşülmüştür.

Bu konuda alınan 22.10.1990 tarih ve 1990/5 sayılı Komisyon Kararımız ve ekleri BHD mütalâası ile Teknik Danışman İnal SUNGUR'un yazıları ilişikte sunulmuştur.

Toplantı sonucu alınan karar uyarınca, bu kararın, Makamın tasviplerine sunulması ve uygun görüldüğü takdirde, Karar istihsali için Karar Organına arzedilmesi kararlaştırılmıştır.

Tensiplerinize arz ederim."

7/1261 Ek.2

DEDA-10/ 1178-5229
T. İmar Bankası
Aracılık Faaliyetleri

22 11 90

HAZİNE ve DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞINA
ANKARA

T. İmar Bankası T. A.Ş.'nin aracılık faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan inceleme sonucu düzenlenen denetleme raporunda;

1) Bankanın İMKB eski temsilcisi Erol Uludoğan'ın yaptığı usulsüzlüklerin ortaya çıktığı 31.10.1989 tarihinden itibaren İMKB'deki aracılık faaliyetlerini bütünü ile durdurduğu, borsa temsilcilerini geri çağırdığı ve borsadaki bürosunu kapattığı,

2) Bankanın aracılık faaliyetinde bulunabilmek için Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Bu birim için yeterli mekan, donanım ve personelin sağlanmış, aracılık işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkabilecek rizikolara karşı gerekli önlemlerin alınmış ve sağlıklı bir muhasebe, kayıt ve belge düzeninin kurulmuş olması" şartlarını yitirdiği tespit edilmiştir.

Konuyu görüşen Kurulumuz Karar Organı; Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde sayılan şartları yitirdiği saptanan T. İmar Bankası T.A.Ş.'nin aracılık faaliyetlerinin durdurulmasına ve Seri: A, No: 023 sayılı İMKB üyelik belgesinin iptaline karar vermiş, keyfiyet 16.11.1990 tarih ve DEDA-10/1128-5103 sayılı yazımızla Bankaya bildirilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Rıfkı DANIŞMAN
Sermaye Piyasası Kurulu
Başkanı

Ekı 1 Rapor

ZA/22.11.1990
SA/22.11.1990

Sermaye Piyasası Kurulu

(55.37/1261
11.3

SAYI : DEDA-10/ 1128-5103
KONU :

ANKARA
16/11/1990

İMAR BANKASI T.A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanlığına
Büyükdere Cad. No. 42-46

Mecidiyeköy/İSTANBUL

Bankanız aracılık faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan denetleme sonucunda;

1) İMKB eski temsilcisi Erol Uludoğan'ın yaptığı usulsüzlüklerin ortaya çıktığı 31.10.1989 tarihinden itibaren İMKB'deki hisse senedi aracılık faaliyetlerini bütünü durdurduğunuz, borsa temsilcilerini geri çağırdığınız ve borsadaki büronuzu kapattığınız,

2) Aracılık faaliyetinde bulunabilmek için, Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14'ncü maddesinin 2'nci fıkrasının (b) bendinde yer alan ".. Bu birim için yeterli mekan, donanım ve personelin sağlanmış, aracılık işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkabilecek rizikolara karşı gerekli önlemlerin alınmış ve sağlıklı bir muhasebe, kayıt ve belge düzeninin kurulmuş olması," şartlarını yitirdiğiniz,

tespit edilmiştir.

Konuyu görüşen kurulumuz Karar Organı, aracılık faaliyetlerinizin durdurulması ve Seri: A No: 023 sayılı İMKB üyelik belgenizin iptaline karar vermiştir.

Bu nedenle;

1- Sermaye Piyasası Kanunu'nun 32'nci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca Bankanız, işbu kararın tebliğ tarihinden itibaren, kanun'un 31'inci maddesi ile Borsa Bankerliği Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 8'inci maddesinde belirtilen aracılık faaliyetleri kapsamına giren iş ve işlemlerde bulunamayacağı gibi ticaret unvanında veya ilân ve reklâmlarında bu tür faaliyetlerde bulunduğu intibaını yaratacak bilgiler kullanamayacaktır.

./..

7/1261

2- Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik'in 7'inci maddesinin (a)fıkrasına göre, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası üyeliğiniz de sona ermiştir.

3- Bankanıza daha önce verilen Borsa Üyelik Belgesi'nin Kurulumuza iade edilmesi gerekmektedir.

Bilgilerini ve buna göre gereğini rica ederim.

Rıfkı DANIŞMAN
Sermaye Piyasası Kurulu
Başkan V.

7/1261

12.4.

Sermaye Piyasası Kurulu

ANKARA
16/11/1990

SAYI : DEDA-10/ 1127-5102
KONU : T. İmar Bankası
Aracılık Faaliyetleri

İSTANBUL MENKUL KIYMETLER
BORSASI BAŞKANLIĞINA
Rıhtım Cad. No. 245
80030 Karaköy/İSTANBUL

T. İmar Bankası T. A.Ş.'nin aracılık faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan ince-
leme sonucu düzenlenen denetleme raporunda;

1) Bankanın İMKB eski temsilcisi Erol Uludoğan'ın yaptığı usulsüzlükleri
ortaya çıktığı 31.10.1989 tarihinden itibaren İMKB'deki aracılık faaliyetleri
bütünü ile durdurduğu, borsa temsilcilerini geri çağırdığı ve borsadaki bürosur
kapattığı,

2) Bankanın aracılık faaliyetinde bulunabilmek için Borsa Bankerliği Belge
Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 14'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının (b) bendin
yer alan "Bu birim için yeterli mekan, donanım ve personelin sağlanmış, aracı
işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkabilecek rizikolara karşı gerekli önlemle
alınmış ve sağlıklı bir muhasebe, kayıt ve belge düzeninin kurulmuş olması" şa
larını yitirdiği tespit edilmiştir.

Konuyu görüşen Kurulumuz Karar Organı; Borsa Bankerliği Belgesi Verilmes
İlişkin Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde sayılan şartları yitirdiği saptanan
İmar Bankası T.A.Ş.'nin aracılık faaliyetlerin durdurulmasına ve Seri: A, No:
sayılı İMKB üyelik belgesinin iptaline karar vermiş, keyfiyet ..... tarih
bankaya tebliğ edilerek borsa üyelik belgesi Kurulumuz elemanlarınca teslim
mıştır.

./..

Çiftlik Cad. 13 - 06500 Beşevler-ANKARA Tel: (4) 212 62 80 (20 Hat) Fax: (4) 221 33 23 Tlx: 44592

Bankanın yukarıda belirtilen tebliğ tarihi itibariyle borsa üyeliği sona erdiğinden Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik'in 7'nci maddesi uyarınca Borsanızda işlem yapması imkanı da ortadan kalkmıştır.

Söz konusu Bankanın Borsa üyeliği teminatının iadesi konusu Başkanlığınızca değerlendirilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Rıfkı DANIŞMAN
Sermaye Piyasası Kurulu
Başkan V.

7/1261 Ek.5

Karar No: 668

Toplantı No: 60

Toplantı Tarihi: 5.11.1992

Başkanlıkça gündemdışı olarak Kurul'a sunulan ve gündemin 18 inci sırasında görüşülmesine oybirliği ile karar verilen; İDİD Başkanlığı'nın 5.11.1992 tarih ve 1031 sayılı müzekkeresinde:

"Müzekkere aynen yazılacak."

Denilmekte olup, müzekkere ile eklerinin incelenmesi sonucu yapılan görüşmede:

Yönetimin önerisinde belirtilen gerekçeler dikkate alınarak; Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.'ye repo ve ters repo yetki belgesi müracaatı için Seri: V, No: 7 Tebliğimizin 4 üncü maddesinde belirtilen ön şarta sahip ~~olması~~ olmaması nedeniyle başvurusunun işleme alınmadığının bildirilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

7/1261 Ek.6

4130

18 KASIM 1992

İDİD/2153

TÜRKİYE İMAR BANKASI T.A.Ş.
Büyükdere Cad. Doğuş Han
No:42-46
Mecidiyeköy/İSTANBUL

İLGİ: 21.8.1992 tarihli başvurunuz.

Kurulumuza yaptığınız ilgi başvurunuz, Menkul Kıymetlerin Geri Alma ve Satma Taahhüdü İle Alım Satımı Hakkındaki Seri:V, No:7 Tebliği'nin 4'üncü maddesinde belirtilen ön şarta sahip olmamanız nedeniyle işleme alınmamıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Serdar AKCAN
İnceleme Değerlendirme ve
İzleme Dairesi Başkanı V.

18 KAS. 92 Uzman T.ACAR

HA.